

Opinia Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego w sprawie komunikatu Komisji do Parlamentu Europejskiego, Rady, Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego i Komitetu Regionów „Ku strategii Unii Europejskiej w zakresie przestrzeni kosmicznej w służbie obywateli”

COM(2011) 152 wersja ostateczna

(2012/C 43/05)

Sprawozdawca: **Edgaro Maria IOZIA**

Dokument przekazany do tłumaczenia: 11 listopada 2011 r.

Dnia 4 kwietnia 2011 r. Komisja Europejska, działając na podstawie art. 304 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej, postanowiła zasięgnąć opinii Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego w sprawie

komunikatu Komisji do Parlamentu Europejskiego, Rady, Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego i Komitetu Regionów „Ku strategii Unii Europejskiej w zakresie przestrzeni kosmicznej w służbie obywateli”

COM(2011) 152 wersja ostateczna.

Sekcja Jednolitego Rynku, Produkcji i Konsumpcji, której powierzono przygotowanie prac Komitetu w tej sprawie, przyjęła swoją opinię 10 listopada 2011 r.

Na 476. sesji plenarnej w dniach 7–8 grudnia 2011 r. (posiedzenie z 7 grudnia) Europejski Komitet Ekonomiczno-Społeczny przyjął 174 głosami – 8 osób wstrzymało się od głosu – następującą opinię:

1. Wnioski i zalecenia

1.1 EKES uważa, że przestrzeń kosmiczna jest niezastąpionym i strategicznym zasobem służącym do zaspokojenia potrzeb UE w dziedzinie społecznej i gospodarczej oraz w obszarze bezpieczeństwa, jako siła napędowa wzrostu i innowacji tworząca bogactwo dzięki miejscom pracy wymagającym wysokich kwalifikacji, innowacyjnym usługom, możliwościom rynkowym powstającym również w innych sektorach przemysłu, a także wsparciu dla badań naukowych, które przyczyniają się z kolei do wprowadzenia innowacji w przemyśle.

1.2 EKES dostrzega wagę konkurencyjnego przemysłu kosmicznego obejmującego pełny łańcuch wartości, tzn. budowę, uruchomienie, działalność operacyjną i usługi niższego szczebla.

1.3 EKES stwierdza, że polityka w sektorze kosmicznym leży we wspólnej kompetencji UE i państw członkowskich, które realizują również swoje własne inicjatywy w tym zakresie. Wzywa do wzmocnionego partnerstwa z państwami członkowskimi, również z tymi, które nie należą do Europejskiej Agencji Kosmicznej, w celu koordynacji polityki i kompetencji w sektorze kosmicznym. Trzeba się również zastanowić nad możliwością udziału państw nienależących do ESA w programach współpracy takich jak Międzynarodowa Stacja Kosmiczna (MSK).

1.4 EKES przyjmuje zatem z zadowoleniem wysiłki mające na celu wzmocnienie podstaw europejskiej polityki kosmicznej poprzez powiązanie jej z traktatami założycielskimi UE dzięki

postanowieniom traktatu lizbońskiego w tej sprawie, a także z europejską polityką przemysłową dzięki strategii „Europa 2020” oraz z sektorem badań i innowacji za pośrednictwem inicjatywy „Horyzont 2020”.

1.5 Zważywszy, że europejski program monitorowania Ziemi GMES ma kluczowe znaczenie dla zachowania przez Europę autonomicznej zdolności do gromadzenia danych i informacji na temat systemu Ziemi zarówno w czasie rzeczywistym, jak i w formie dziesięcioletnich serii w celu zapewnienia monitorowania oraz bezpieczeństwa środowiska i terytorium, a także zrozumienia niektórych mechanizmów prowadzących do zmiany klimatu, EKES wyraża głębokie zaniepokojenie z powodu nieuwzględnienia budżetu GMES w wieloletnich ramach finansowych na lata 2014–2020 i zwraca się, by Komisja wskazała środki finansowe niezbędne do kontynuacji tego programu.

1.6 EKES przyjmuje do wiadomości centralną rolę Europejskiej Agencji Kosmicznej (European Space Agency – ESA), która jest skarbnicą kompetencji UE w dziedzinie techniki, nauki i zarządzania, niezbędnych do zapewnienia skutecznego zarządzania programami kosmicznymi.

1.7 Inne istotne organy to EUMETSAT, organ operacyjny dostarczający dane meteorologiczne, European Environment Agency (AEA) ⁽¹⁾ i European Centre for Medium-Range Weather Forecasts (ECMWF) ⁽²⁾.

⁽¹⁾ Europejska Agencja Środowiska.

⁽²⁾ Europejskie Centrum Prognoz Średnioterminowych.

1.8 EKES podkreśla znaczący wkład działań w dziedzinie przestrzeni kosmicznej do bezpieczeństwa i obrony. Zwraca uwagę na potrzebę należytego uwzględnienia wymogów wspólnej polityki obronnej, również poprzez opracowywanie nowych programów współpracy i infrastruktury⁽³⁾.

1.9 EKES dostrzega potrzebę ochrony wartości własnej infrastruktury kosmicznej poprzez rozwój systemu monitorowania przestrzeni kosmicznej SSA (ang. Space Situational Awareness).

1.10 W ramach badania i wykorzystywania przestrzeni kosmicznej należy pogłębić współpracę ze stałymi partnerami, takimi jak USA, Rosja i Japonia, a także dążyć ewentualnie do zawarcia umów dwustronnych z potęgami wschodzącymi w sektorze kosmicznym, takimi jak Chiny, Indie i Brazylia.

1.11 Współpraca międzynarodowa w sektorze kosmicznym jest kluczowym czynnikiem nie tylko dla propagowania technologii i usług europejskich, lecz również dla rozpowszechnienia wartości społecznych i humanitarnych.

1.12 Badania naukowe są nie tylko wartością leżącą u podstaw Europy, lecz mają również podstawowe znaczenie dla rozwoju autonomicznej zdolności Europy w dziedzinie kluczowych technologii wspomagających niezbędnych do zwiększenia konkurencyjności przemysłu europejskiego na arenie międzynarodowej.

1.13 Konieczne będzie zwiększenie skuteczności inwestycji UE w sektorze badawczym poprzez ustanowienie wspólnych ram strategicznych służących finansowaniu badań i innowacji.

2. Wprowadzenie

2.1 W omawianym komunikacie określono ramy prawne oraz kontekst gospodarczy, społeczny i strategiczny europejskiej polityki kosmicznej, wiążąc ją z podstawami Unii Europejskiej, czyli postanowieniami traktatu lizbońskiego, polityką przemysłową, polityką badań europejskich i wspólną polityką obronną.

2.2 W komunikacie wymieniono pierwszoplanowe działania określające politykę kosmiczną UE, opisano jej wymiar międzynarodowy i omówiono wymogi w zakresie zarządzania, otwierając tym samym drogę do sporządzenia i realizacji europejskiego programu kosmicznego.

⁽³⁾ „Wspólna polityka bezpieczeństwa i obrony obejmuje stopniowe określanie **wspólnej polityki obronnej Unii**. Doprowadzi ona do stworzenia wspólnej obrony, jeżeli Rada Europejska, stanowiąc jednomyślnie, tak zadecyduje. W takim przypadku Rada Europejska zaleca Państwom Członkowskim przyjęcie stosownej decyzji zgodnie z ich odpowiednimi wymogami konstytucyjnymi. Polityka Unii w rozumieniu niniejszej sekcji **nie uchybia specyficznemu charakterowi polityki bezpieczeństwa i obronnej niektórych Państw Członkowskich**. Szanuje ona wynikające z Traktatu Północnoatlantyckiego zobowiązania Państw Członkowskich, które uważają, że ich wspólna obrona jest wykonywana w ramach Organizacji Traktatu Północnoatlantyckiego (NATO) oraz jest zgodna z przyjętą w tych ramach wspólną polityką bezpieczeństwa i obronną”. (Traktat o Unii Europejskiej, tytuł V, rozdział 2, sekcja 2, art. 42 ust. 2).

2.3 W komunikacie stwierdzono, że Komisja przedstawi wnioski w sprawie europejskiego programu kosmicznego w 2011 r. i opracuje środki niezbędne do realizacji proponowanej strategii (polityka przemysłowa, organizacja działalności w zakresie przestrzeni kosmicznej).

3. Uwagi ogólne

3.1 Na sektor kosmiczny przeznaczona się ok. 1 % budżetu UE i stanowi on ok. 5 % europejskiego przemysłu lotniczego i kosmicznego.

3.2 Pomimo relatywnie niewielkich rozmiarów sektora kosmicznego zarówno Komisja, jak i Parlament Europejski w pełni uznają znaczenie gospodarcze, strategiczne i społeczne przestrzeni kosmicznej: nie można wyobrazić sobie Europy jako obszaru dobrobytu bez wsparcia i bodźca, jakim jest jej wiodąca pozycja w sektorze kosmicznym. Sektor ten nie tylko uzyskuje pozytywne wyniki gospodarcze (średnio dwukrotną wartość inwestycji, a maksymalnie 4,5 razy większą wartość, jak w wypadku Norwegii – źródło: OECD 2011), lecz prowadzi również do szeregu niemożliwych do zastąpienia zastosowań o podstawowym znaczeniu dla społeczeństwa w dziedzinie meteorologii, nawigacji, pozycjonowania, kontroli ruchu lotniczego i morskiego, prowadzenia rolnictwa i gospodarowania gruntami, operacji humanitarnych i reagowania na klęski żywiołowe, bezpieczeństwa narodowego, kontroli granic (by przytoczyć tylko parę przykładów).

3.3 W dobie takich trudności gospodarczych jak obecnie wycofanie się z inwestycji w tym sektorze miałyby, wobec całkowicie marginalnych korzyści pod względem oszczędności w wartościach absolutnych, bardzo poważny skutek, gdyż doprowadziłyby do roztrwonienia dziedzictwa wiedzy naukowej i potencjału przemysłowego, które Europa zgromadziła w minionych dziesięcioleciach w tym strategicznym sektorze.

3.4 Należy uznać, że rozwój autonomicznej zdolności Europy w dziedzinie kluczowych technologii wspomagających i jej niezależny dostęp do przestrzeni kosmicznej to cele o zasadniczym znaczeniu, które wymagają aktywnego wsparcia.

3.5 Wraz z wejściem do sektora kosmicznego nowych krajów, takich jak Chiny, Indie, Brazylia itp., Europa musi opracować plan strategiczny w celu utrzymania swej wiodącej pozycji w tym sektorze oraz wiarygodności wobec swych głównych partnerów, zwłaszcza USA i Rosji.

3.6 Istotne programy przewodnie, takie jak GMES i Galileo, to narzędzie, dzięki któremu Europa utrzyma swą wiodącą pozycję w strategicznych sektorach związanych z użyciem systemów nawigacji satelitarnej i usług wynikających z obserwacji Ziemi.

3.7 Rozwiązanie problemu finansowania programu GMES jest kwestią priorytetową, której nie można odkładać na później, gdyż istnieje realne ryzyko, że inwestycje dokonywane przez Europę w ciągu ostatniego dziesięciolecia w coraz bardziej strategicznym sektorze obserwacji Ziemi zostaną roztrwonione, co spowoduje utratę przez Europę, jej przemysł i badania, zdobytej już wiodącej pozycji.

3.8 Obecny kryzys finansowy w państwach członkowskich UE może również zagrozić programom badania przestrzeni kosmicznej, które są laboratorium technologii przyszłości. Należy zatem zadbać o ciągłość realizacji programów w tym sektorze.

3.9 Tabela 1 poniżej pokazuje przykładową, niepełną listę inwestycji w sektorze kosmicznym zrealizowanych przez niektóre państwa członkowskie UE, które w 2009 r. były również członkami ESA. Inwestycje te odpowiadają średnio wielkości od 0,01 % do 0,05 % PKB (dane za 2009 r., źródło: OECD). Dla porównania, największe potęgi, takie jak Chiny, Rosja i USA inwestują znacznie większą kwotę, odpowiednio 0,12 %, 0,20 % i 0,31 %. W wypadku Rosji i Chin kwota ta uległa ponadto podwojeniu w latach 2005–2009. W Europie Francja wyróżnia się procentowo wyższymi inwestycjami w wysokości 0,1 % swego PKB (źródło: OECD).

Tabela 1

Budżet przeznaczony na sektor kosmiczny w 2009 r. przez głównych składkodawców

(w mln EUR)

Kraj	Budżet na sektor kosmiczny (*)	Składka na ESA (**)
FR	1 960	(716)
DE	1 190	(648)
IT	685	(369)
UK	350	(269)
ES	190	(184)
BE	170	(161)
Całkowity budżet ESA na 2009 r.	3 600	

(*) Źródło: OECD;

(**) Źródło: ESA

3.10 ESA posiada wiedzę techniczną oraz zdolność do opracowywania i realizacji programów kosmicznych, a także do ożywienia rozwoju nowych technologii i zastosowań. Obsługuje ponadto wiele z projektowanych przez siebie systemów, zwłaszcza naukowych i badawczych. Jeżeli chodzi o infrastrukturę istotnych programów operacyjnych, takich jak Galileo i GMES, do Komisji należy rola operatora.

3.11 EUMETSAT jest istotnym elementem europejskiej zdolności operacyjnej.

3.12 Inne organy międzyrządowe to European Environment Agency (AEA) i European Centre for Medium-Range Weather Forecasts (ECMWF), będące stronami umowy w sprawie wykorzystania danych i usług GMES.

4. Uwagi szczegółowe

4.1 Europejska polityka kosmiczna opiera się na szeregu filarów: ramach prawnych i kontekście, na który składa się polityka

przemysłowa, wymiar międzynarodowy, sprawowanie rządów, powiązania ze wspólną polityką bezpieczeństwa i polityką obronną, a także odpowiedni i zrównoważony system finansowania.

4.2 Postanowienia traktatu lizbońskiego stanowią podstawę prawną europejskiej polityki kosmicznej.

4.2.1 W art. 189 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej (TFUE) nadano UE szerokie uprawnienia w zakresie kształtowania polityki kosmicznej i zalecono realizację polityki w tej dziedzinie poprzez ustanowienie europejskiego programu kosmicznego.

4.2.2 Dyrekcja Generalna ds. Przedsiębiorstw i Przemysłu (DG ENTR) Komisji Europejskiej zajmuje się bezpośrednio zarządzaniem polityką kosmiczną UE i programem Galileo.

4.2.3 W rozporządzeniu ustanawiającym program GMES (*) określono zasady jego realizacji i budżet na jego rozwój oraz początkowy etap działania w latach 2011–2013. Koordynację techniczną i realizację komponentu kosmicznego GMES powierzono ESA, która w razie konieczności korzysta z wkładu EUMETSAT.

4.3 Kontekst polityki przemysłowej

4.3.1 Sektor kosmiczny stanowi ok. 5 % przemysłu lotniczego i kosmicznego w Europie (w którym dominuje sektor lotniczy składający się na 92 %). Produkcja w całym sektorze lotniczym i kosmicznym w Europie miała wartość ok. 130 mld euro, w tym 6 mld pochłonął sektor kosmiczny (dane za 2008 r., źródło: „Ecorys Report to the EC”). Liczba pracowników zatrudnionych w sektorze lotniczym i kosmicznym wynosi ok. 375 tys., w tym 31 tys. w sektorze kosmicznym w Europie (źródło: OECD 2011). Sektor kosmiczny charakteryzuje się wysokimi kwalifikacjami pracowników, z których 35 % stanowią absolwenci szkół wyższych, inżynierowie i kadra zarządzająca.

4.3.2 Rola przemysłu kosmicznego w innowacji, zwłaszcza w rozwoju nowych technologii i materiałów jest trudna do przecenienia.

4.3.3 Kontekst przemysłowy, w który wpisuje się europejska polityka kosmiczna, to strategia „Europa 2020”.

4.3.4 W inicjatywie przewodniej tej strategii, wytyczonej w komunikacie COM(2010) 614 wersja ostateczna/4, przestrzeń kosmiczną zdefiniowano jako „siłę napędową innowacji i konkurencyjności na usługach obywateli”, przywołując wyraźnie **Galileo/EGNOS i GMES** jako dobrze ugruntowane już programy, których zakończenie i kontynuacja po 2013 r. powinny być przedmiotem wniosków ustawodawczych w 2011 r. zgodnie z kompleksowymi propozycjami zgłoszonymi w odniesieniu do wieloletnich ram finansowych. Infrastrukturę kosmiczną uznaje się za niezbędną dla bezpieczeństwa obywateli, w związku z czym konieczna jest jej ochrona. System monitorowania przestrzeni kosmicznej zapewnia program SSA (ang. „Space Situational Awareness”).

(*) Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 911/2010, Dz.U. L 276 z 20.10.2010, s. 1.

4.3.5 Komunikacja satelitarna jest sektorem kosmicznym o kluczowym znaczeniu, a ponadto przyczynia się do realizacji celów europejskiej agendy cyfrowej, gdyż ma wpływ na rozpowszechnianie łączny szerokopasmowych.

4.4 Współpraca międzynarodowa

4.4.1 Zgodnie z rozporządzeniem ustanawiającym program GMES, jest to wkład Europy w budowę systemu Global Earth Observation System of Systems⁽⁵⁾ (GEOSS) opracowanego przez Group on Earth Observations⁽⁶⁾ (GEO).

4.4.2 Partnerstwo zawarte z Afryką z wykorzystaniem EGNOS, GMES i infrastruktury telekomunikacyjnej przyniesie skutki w sektorach o pierwszorzędym znaczeniu, takich jak gospodarowanie zasobami, bezpieczeństwo, kartografia, geodezja, telekomunikacja i informacja.

4.4.3 Większość inwestycji instytucjonalnych w sektorze kosmicznym pochodzi z krajów G-7, które w 2009 r. zainwestowały kwotę 53 mld dolarów (źródło: OECD). Same Stany Zjednoczone przeznaczyły na ten cel 44 mld dolarów, w tym 17 mld na działalność NASA, podczas gdy wszystkie pozostałe kraje należące do G-7 (wyłączając USA) zainwestowały łącznie pozostałych 9 mld dolarów.

4.4.4 Oprócz tradycyjnych graczy takich jak USA, Rosja i Japonia oczywiście w sektorze kosmicznym staje się znaczenie nowych potęg wschodzących, takich jak Brazylia, Indie i Chiny, których budżet przeznaczony łącznie na ten sektor wynosi 7,2 mld dolarów⁽⁷⁾. Dla porównania budżet Federacji Rosyjskiej wynosi 2,5 mld dolarów.

4.4.5 Dla porównania budżet przeznaczony na ESA w 2009 r. wynosił 3,6 mld euro (zob. również tabela 1).

4.4.6 Europa realizuje „wolną i otwartą” politykę rozpowszechniania danych za pośrednictwem ESA, która obowiązuje również w ramach GMES.

4.5 Sprawowanie rządów

4.5.1 Na podstawie postanowień art. 189 TFUE, oprócz wzmocnienia partnerstwa z państwami członkowskimi i koordynacji wysiłków niezbędnych do badania i wykorzystywania przestrzeni kosmicznej „Unia ustanawia odpowiednie stosunki z Europejską Agencją Kosmiczną”.

4.5.2 ESA to organ międzynarodowy, który wkrótce będzie liczyć 19 państw członkowskich. Członkostwo nie jest zarezerwowane wyłącznie dla państw członkowskich UE (np. Szwajcaria jest członkiem Agencji) lub państw ściśle europejskich (Kanada zawarła umowę o partnerstwie z ESA). Gospodarowanie zasobami ESA opiera się na zasadzie „zwrotu geograficznego” („Geographical Return”), zgodnie z którą zamówienia

przemysłowe są udzielane państwom członkowskim proporcjonalnie do ich udziału w ESA. Dzięki tej zasadzie państwa członkowskie przeznaczały do tej pory znaczne środki na ten cel. Zarządzanie personelem ESA odbywa się zgodnie z podobną zasadą „sprawiedliwego zwrotu” (*fair return*), chociaż jego założenia zdają się być mniej bezpośrednio uzasadnione niż w wypadku zamówień przemysłowych, gdyż pracownicy nie powinni z zasady reprezentować interesów krajowych lub się do nich stosować. UE odchodzi obecnie od zasady polegającej na sumie interesów krajowych na rzecz europejskiej wartości dodanej⁽⁸⁾. Mając na względzie europejski plan kosmiczny, w wypadku ESA zasada ta wydawałaby się szczególnie stosowna.

4.5.3 Współpraca ESA z UE została określona w umowie ramowej, która weszła w życie w maju 2004 r. (Dz.U. L 261 z 6.8.2004). Komisja Europejska i ESA koordynują swe działania za pośrednictwem *wspólnego sekretariatu* składającego się z administratorów Komisji Europejskiej i władzy wykonawczej ESA. Państwa członkowskie ESA i UE spotykają się na szczeblu ministerialnym w Radzie ds. Przestrzeni Kosmicznej, która jest wspólnym zgromadzeniem Rady Unii Europejskiej i Rady Agencji Kosmicznej. Obrady przygotowywane są przez przedstawicieli państw członkowskich należących do Grupy Wysokiego Szczebla ds. Polityki Kosmicznej. ESA dysponuje biurem łącznikowym w Brukseli, którego zadaniem jest ułatwianie kontaktów z instytucjami europejskimi.

4.5.4 Rada ds. Przestrzeni Kosmicznej umożliwiła do tej pory rozwój trwałych kontaktów ESA z Komisją.

4.5.5 EUMETSAT to organ międzyrządowy, który obecnie liczy 26 państw członkowskich. Jego organem decyzyjnym jest Rada składająca się z przedstawicieli służb meteorologicznych państw członkowskich. Każda ze służb finansuje działalność EUMETSAT, wpłacając składkę proporcjonalną do dochodu narodowego brutto państwa członkowskiego. W 2010 r. budżet tego organu wynosił ok. 300 mln euro.

4.5.6 Inne organy międzyrządowe to European Environment Agency (AEA) i European Centre for Medium-Range Weather Forecasts (ECMWF), będące stronami umowy w sprawie wykorzystania danych i usług GMES.

4.6 Badania i innowacje

4.6.1 Badania naukowe są wartością leżącą u podstaw kultury europejskiej. Badania i innowacje przyczyniają się do tworzenia miejsc pracy, wzrostu dobrobytu i poprawy jakości życia. Działalność badawcza ma również kluczowe znaczenie dla niezależności Europy w dziedzinie technologii wspomagających. Sektor kosmiczny jest uprzywilejowanym obszarem, w którym powstają powiązania między badaniami na uczelniach wyższych, innowacjami w przemyśle a rozwojem innowacyjnych technologii.

⁽⁵⁾ Globalna Sieć Systemów Obserwacji Ziemi.

⁽⁶⁾ Grupa ds. Obserwacji Ziemi.

⁽⁷⁾ Chiny: 6,1 mld dolarów, Indie: 861 mln dolarów, Brazylia: 205 mln dolarów.

⁽⁸⁾ Zob. punkt 166 rezolucji Parlamentu Europejskiego z 8 czerwca 2011 r. w sprawie: „Inwestowanie w przyszłość – nowe wieloletnie ramy finansowe (WRF) na rzecz Europy konkurencyjnej, zrównoważonej i sprzyjającej integracji społecznej”: „(...) sposób rozwoju systemu zasobów własnych poprzez stopniowe zastępowanie prawdziwych zasobów własnych przez tzw. składki krajowe doprowadził do nieproporcjonalnego nacisku na salda netto państw członkowskich, podważając tym samym zasadę solidarności UE, zmniejszając nacisk na wspólny interes europejski i poważnie pomijając europejską wartość dodaną (...)”.

4.6.2 Finansowanie badań kosmicznych jest elementem europejskich systemów finansowania badań. Osiągnięcia europejskie w zakresie zastosowań są jednak wciąż niewystarczające, w związku z czym należy dłożyć starań, by europejskie zdolności badawcze przełożyły się na nowe i innowacyjne zastosowania.

4.6.3 Działalność badawcza UE jest finansowana głównie w ramach siódmego programu ramowego (2007–2013), na który przeznaczono budżet wysokości 50,5 mld euro, w tym ok. 3 % na przestrzeń kosmiczną (czyli 1,4 mld euro).

4.6.4 W ramach wieloletnich ram finansowych proponowanych na lata 2014–2020 fundusze przeznaczone na badania i innowacje zostaną powiązane za pośrednictwem wspólnych ram strategicznych na rzecz badań, innowacji i rozwoju technologicznego (zwanymi „Horyzont 2020”), a w okresie obowiązywania wspólnych ram strategicznych (2014–2020) środki na badania wzrosną do 80 mld euro.

4.6.5 W ramach strategii „Europa 2020” UE wytyczyła ambitny cel polegający na przeznaczaniu 3 % PKB na badania naukowe.

4.7 Wspólne bezpieczeństwo i obrona

4.7.1 Infrastruktura kosmiczna służy do świadczenia usług niezbędnych dla bezpieczeństwa i obrony zgodnie ze wspólną polityką bezpieczeństwa i polityką obronną, zwłaszcza w dziedzinie zapobiegania kryzysom i zarządzania kryzysowego.

4.7.2 Coraz większa ilość odpadów kosmicznych zagraża bezpieczeństwu infrastruktury kosmicznej. ESA, od strony cywilnej, i EAO, od strony wojskowej, rozpoczęły programy na rzecz orientacji sytuacyjnej w przestrzeni kosmicznej (*Space Situational Awareness*). UE opracowuje obecnie międzynarodowy kodeks postępowania dotyczący działalności w przestrzeni kosmicznej (*Code of Conduct for Outer space activities*).

4.8 Europejski program kosmiczny – budżet

4.8.1 W omawianym komunikacie Komisja rozważa możliwość uwzględnienia wniosku dotyczącego europejskiego programu kosmicznego w wieloletnich ramach finansowych

z czerwca 2011 r. Wniosek budżetowy UE na lata 2014–2020, przedstawiony w czerwcu 2011 r., ma na celu realizację strategii „Europa 2020”⁽⁹⁾.

4.8.2 W wieloletnich ramach finansowych wniosek w sprawie europejskiego programu kosmicznego nie został wyraźnie w ten sposób nazwany, lecz w programach GMES i Galileo przewiduje się następujące postanowienia:

— dział 1 wieloletnich ram finansowych: w ramach *inteligentnego wzrostu sprzyjającego włączeniu społecznemu* przeznaczono 7 mld euro na Galileo;

— poza wieloletnimi ramami finansowymi: GMES dysponuje budżetem w wysokości 5,8 mld euro.

Ta propozycja finansowania GMES poza wieloletnimi ramami finansowymi wydaje się całkowicie sprzeczna zarówno z zaleceniami w dokumencie roboczym służb Komisji SEC(2011) 868 wersja ostateczna z 29 czerwca 2011 r. towarzyszącym komunikatowi „Budżet z perspektywy »Europa 2020« ” (*A Budget for Europe 2020*), jak i z konkluzjami Rady ds. Konkurencyjności UE przyjętymi 31 maja 2011 r.

4.8.3 Trzeba zrozumieć, w jaki sposób zagwarantować budżet przewidziany na GMES w celu zażegnania ryzyka utraty programu istotnego dla przyszłej konkurencyjności Europy w strategicznym sektorze obserwacji Ziemi, któremu poświęcono dotychczas 10 lat pracy i na który przeznaczono inwestycje w wysokości 3 mld euro. Zgodnie ze wspomnianymi konkluzjami z 3094. Rady ds. Konkurencyjności (rynek wewnętrzny, przemysł, badania i przestrzeń kosmiczna) z 31 maja 2011 r. „Komisja opracuje wniosek dotyczący finansowania tych programów przewodnich (GMES i Galileo, przyp. red.) ze środków przewidzianych w kolejnych wieloletnich ramach finansowych” i „ze względu na to, że oba programy są programami europejskimi i wchodzą w zakres odpowiedzialności UE, powinny one być w dalszym ciągu finansowane z budżetu UE”.

4.8.4 Podejście przedstawione we wniosku dotyczącym wieloletnich ram finansowych będzie musiało zostać szczegółowo określone do końca 2011 r. we wnioskach ustawodawczych w sprawie programów wydatków i instrumentów poszczególnych sektorów strategicznych.

Bruksela, 7 grudnia 2011 r.

Przewodniczący
Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego
Staffan NILSSON

⁽⁹⁾ COM(2011) 500 wersja ostateczna/2, „Budżet z perspektywy »Europa 2020« ”, I część.